

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Collegium Universi Juris Canonici

Engel, Ludwig

Salisburgi, 1693

Privilegium IX. Faciens professionem in Monasterio, sine præcedenti
dispositione, hoc opso omnia sua cenfetur.

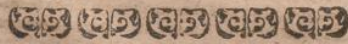
[urn:nbn:de:hbz:466:1-61596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61596)

17. Quoniam ad custodiam militarem quæ per Indices sæculares solet circumdari Ecclesia, dicendum est, non licere quidem per talem custodiam impedire alimenta reo administranda, quia hoc modo reus per indirectum ex Ecclesia extraheretur vel in ea occideretur, & ita immunitas eluderetur: non tamen esse reprobandum, si propterea Custodes circa templum ponantur, ne reus planè effugiat, & iniponis evadat: nam immunitas Ecclesiarum coheret loco nec prohibet Iudicem sæcularem extra Ecclesiam ubicunque insidiari facinorosis, neque etiam reum confugientem ad Ecclesiam omninò à pœna liberat, sed tantum tuetur, ne in ipsa Ecclesia damnum patiatur.

18. Dubitatur X. An Iudex sæcularis possit punire illum, quem vel ipsi Rectores Ecclesiarum injustè expulerunt, vel licitores in Ecclesiam intrantes per violentiam abstraxerunt? R. ad utrumque negativè, quia neque Rectores Ecclesiarum, neque Iudex aut Ministri ejus possunt reum ad Ecclesiam confugientem jure immunitatis jam quæsito private jux notam I. Regulam, quod *ius suum nemini sine sua culpa auferendum sit*. habebit proinde hic locum alia regula, quod *spoliatus sit ante omninò restituendus, ut rectè docet Iul. Clarus lib. 5. sent. c. 30. n. 1.*

19. Sed quæres, quid faciendum, si reus ad Ecclesiam confugiens sit ex illis, qui immunitate Ecclesiastica indigni consentunt? R. Hic iterum attendendam esse Bullam Gregorij XIV. quæ incipit: *Cum aliàs etc.* Ubi Pontifex constituit, ut hoc casu Iudex sæcularis reum ab Ecclesia extrahere valeat, requirendam esse licentiam Episcopi vel ejusdem Vicarij, qui aliquam Personam Ecclesiasticam, quæ capturæ cum minimo tumultu faciendæ interstet, deputare debeat, nec inferiorum Prelatorum licentiam sufficere, & multò minus ipsum sæcularem Iudicem propriâ autoritate Ecclesiam ad capiendum reum ingredi posse, nisi Episcopus debitè requisitus licentiam injustè denegaret. Præterea ordinavit Pontif. in eadem Bulla, ut post capturam reus non immediatè ad Curiam sæcularem sed Ecclesiasticam ejusque carcerem sub custodia tamen, si opus fuerit, sæculari duci debeat, atque ibidem per Iudicem Ecclesiasticum inquiri, an revera crimen ab immunitate exceptum commiserit, quo comperto tunc demum sæculari Iudici plene tradendus erit.

Postremò non erat omitendum varias in juribus pœnas esse constitutas in eos, qui immunitatem localem violant injustè abripiendo reos ad Ecclesias confugientes. Prima talis pœna de Iure Civili est, ut violator immunitatis tanquam reus læsæ majestatis ultimo supplicio puniatur. L. 1. §. L. præsentis C. de his qui ad Eccl. confug. Secunda est pecuniaria, ut Episcopo 900. solidi sive aurei pro mul. 2. a solvantur. §. si quis contumax. l. 7. §. 4. Tertia ut violator immunitatis Ecclesiasticæ immunitate non gaudet. Quarta publica poenitentia Ecclesiastica arbitrio Episcopi taxanda. d. cap. si quis. Quinta demum Excommunicatio quæ ex constitutione Greg. XIV. ipso facto incurritur, eamque inter reſervatas S. Pontifici numerat Quaranta in sum. Bull. V. Casus refer. vati. pag. mibi 203.

PRIVILEGIUM IX.

Faciens professionem in Monasterio, sine præcedenti dispositione, hoc ipso omnia sua censetur transulisse in Monasterium.

1. Bona feudalia, fideicommissa, & emphiteusis transiunt in Monasterium ad vitam Religiosi.
2. Propter professionem vasalli aut emphiteuta non petitur renovatio investitura, nec restitatur laudemium.
3. Usufructus qua ratione transiunt in Monasterium.
4. Dispensans ante professionem an teneatur adhibere solemnitates Iuru Civ.
5. Sententia negativa non est favorabilis Monasterio, propterea distinguitur inter eum qui in Novitiatu disponit, & eum qui prius.
6. Dispositio ingredientis an confirmetur professione vel morte naturali.
7. Suspendimus iudicium in questionibus sequentibus valde dubiis, Monasterio tamen aut secularibus præjudicabilius.
8. Iudici incumbit favorem Religionis attendere, aut saltem in dubiis libere transactionem procurare.
9. An filio debeat legitima vivo Patre Religionem professi?

(C)

10. Quia

10. Quid impuatur in legitimam filii.
11. An ab ingrediente sit Monasterio in sua dispositione necessario aliquid relinquendum.
12. Monasterium succedit in locum parentum.
13. Si nihil relinquatur non rumpitur totum testamentum.
14. Auth. si qua Mulier. an habeat aliquam vim obligationem respectu Monasterij.
15. Sententia negativa nititur. forti ratione, & facili responsione ad contrarium.
16. Religiosa professus an possit revocare testamentum prius factum.
17. Qualiter ingrediens possit inter vivos res suas alienare.

Delimitur hoc assertum ex auth. *nunc autem. C. de Ep. & Cl. & auth. ingressi. C. de SS. Eccles.* ubi ita expressè constitutum habetur, sed difficultas esse videtur an etiam bona feudalia, fidei commissa familiae, item & emphyteutica transferantur in Monasterium? *re. talia bona posse retineri à Monasterio, quamdiu Religiosus vivit, quia si Religiosus in saeculo mansisset, possideret ista bona possidere ad vitam suam, ergò non debet esse deterioris conditionis, si Monasterium ingrediatur: neque enim Clerici & Monasteria sunt feudorum incapacia, ut constat ex lib. feud. *extit. de Capitulis Corradi in fin. & ex 2. extrinseca de For. comp. Vid. Fach. 7. c. 35. Verùm post mortem Religiosi praedicta bona ad alios consanguineos vel dominum directum revertentur, quia feuda (nisi fiat merè hereditaria pro heredibus quibusconque data) item fideicommissa familiarum non ad quosvis heredes, sed tantum ad eos, qui de certa sunt familia, pertinent ad illius familiae splendorem & propagationem. Emphyteusis quidem ad extraneos heredes devolvitur, in ea tamen Monasterium propterea non succedit, quòd Domini directi conditio durior constitueretur; cum enim Monasterium nunquam moriatur *arg. L. proponatur. ff. de iudic.* nunquam etiam Domino debetur *laudemium*, nisi quòd aliquando novum pactum fiat cum Monasterio, ut loco laudemij certa aliqua pecunia vel res alia certo tempore, praesertim verò si Praelatus moriatur, vel novus eligatur, persolvatur. *Vid. Tamb. de iure Abb. tom. 3. disp. 11. q. 4.***

² Illud quoque hic adnotandum, si Vasallus vel Emphyteuta faciat professionem, non te-

neatur Monasterium renovationem ipsorum petere vel praestare *laudemium*, quia per hoc Valli non mutatur, cum Monasterium tantum teneat feudum vel Emphyteuta, quatenus Religiosus professus unam fidem personam in Monasterio constituit, quae fidei renovationi sonae per mortem naturalem Religiosi tenet, & propterea etiam fidei commissum, sicut & Emphyteusis à Monasterio recedit. *Quòd si autem per eandem fictionem explicata possit licet usufructus, quem aliquis in saeculo habet, ad Monasterium transeat, saltem quòd in usufructuarij, cum tamen usufructus non sit personale sit, & in alium transferri non possit, si usufructus. 66. ff. de iure dotum.*

Utum autem faciens dispositionem auctorem tenetur adhibere solemnitates? *Item si Civ. hic non importat quiritur. 3. In quibus si Monasterio aut prius causis veli solvere ut suas, non est tantum dubium, quòd in praedicta solemnitate id facere possit, ut paulo post dicemus. Item si per donationem aliquid in saeculum a Civ. inter vivos dispoat, nulla solemnitas, sed probatio tantum necessaria erit. Tota ergò difficultas vertitur circa dispositionem per modum testamenti, & ad ipsas causas, si v. g. amici aut consanguinei heredes instituantur: Etiam hoc casu non quiritur solemnitates Juris Civ. dumtaxat in testamentum contemplatione ingressi saltem sit, docet Clarus *de testamentum. q. 11. num. 1. & ibidem Harp. in addit. num. 1. post Clarum Bald. Decium & alios ibidem cc. arguuntur in milibus saecularibus (quibus conceditur solemnitate testari, etiam eo casu, quo praesertim accingendi sunt militiae *l. pro. ex. tit. ff. de lib. test.*) ducto ad milites spirituales, qui praesertim pro defensione spiritualium & augeantur, quae omnibus temporalibus praesertim sunt, *l. solus. v. quòd autem de Mass. post Bed. & Verbum cum hac sententia parum favorabilis Monasterijs, quibus per testamentum feruntur bona alias ipsis debita, nec ad hunc modum eam admittimus, si quis, dum adhuc vivus est, talem dispositionem faciat, tunc cum iam translatus ad forum Ecclesiasticum, non possit regredi sicut Clericus in minoribus constitutus non videtur legibus civilibus, sed iure potius Canonico obligari, *quòd Clarus de****

Reo temp. Faciunt tradita à Laur. de Franch. & Pasqual in addit de Controvers. Reg. p. 2. q. 84. Tamb. de Iure Abb. tom. 2. disp. 6. quasi. 28. Contrarium autem putamus dicendum cum Sallier. in auth. si qua mulier. C. de SS. Eccles. & locutionibus. quando dispositio fiet omnino extra Monasterium, ubi aliquis nec de foro Ecclesiastico est, nec confessum recipienda ad veram militiam spiritualem, scil. ad professionem, sed tantum ad hujus militie tyrocinium. Oportet tunc in l. ex eo 42. ff. de Milit. Testam. Non obstat Nov. s. c. 5. ubi Justin. Imper. dar licentiam ingressus Monasterium, ut rebus suis prius uti possint, quo voluerint modo: nam intelligitur vel de actibus inter vivos nullam solennitatem requiritibus, vel de modo distribuendi quid, quantum & cui placuerit, non vero de modo formæ & solennitatis: neque enim credibile est Imperatorem voluisse ex testamento non solenni tam facile adimere bona Monasterijs, quæ in d. Nov. s. c. 3. & d. Auth. ingressi. vult præ omnibus alijs heredibus (exceptis liberis) iisdem competere, præsertim cum testamentaria extra Monasterium condita multis dolis sint obnoxia.

Præterea quaeritur, an executio dispositionis ingredientis Monasterium statim facienda sit post professionem, vel expectanda sit mors naturalis profecti? 22. si ingrediens actum inter vivos v. g. donationem fecerit, talis actus, sicut statim obligat, ita statim executioni mandandus erit. Si vero ingrediens disposuerit per actum ultimæ voluntatis, testamentum, codicillum &c. rursus Monasterio aliquid reliquit, id statim Monasterio acquiritur, quia idem fiet, licet dispositionem non fecerit. *d. Auth. ingressi.* Sin autem extraneis reliquerit, consuetudo locorum imprimis attendenda erit, à qua abstrahendo multorum est doctrina cum Barth. in auth. si qua mulier. C. de SS. Eccles. n. 20. Panorm. in c. in presentia. De Probat. n. 60. quos sequitur Cov. s. 2. de Testam. n. 8. Sanchez de Matrim. lib. 6. disp. 17. n. 9. esse distinguendum inter Monasteria bonorum capacia & incapacia, ita ut in his professio Religiosæ æquiparetur quoad executionem testamenti morti naturali in illis vero morti naturali expectanda sit, & interim Monasterium bona possidere debeat, nisi ingrediens nominatim aliter disposuerit,

Plures adhuc aliz quaestiones hoc loco ventilandæ forent, quæ cum incerti profectus Juris sint, malumus in ijs iudicium nostrum certis de causis suspendere. Referemus nihilominus remissivè singularum quaestionum status & auctoritates: sit in arbitrio Religiosi & boni Iudicis alterutra sententiam consideratis locorum consuetudinibus & circumstantijs, expensis itidem decidendi rationibus amplecti, scietque observare, quod ait I. C. in l. sunt Persona 43 ff. de Relig. & sumpt. suo summam esse rationem, qua pro Religione facit, atque in dubio præserte sententiam pro causa magis favorabili. *c. ult. de Sent. & re jud.* aut certe si absoluta pronuntiatie pro alterutra parte videatur nimis dura, consultè faciet transactionem inter Monasterium & suum colligantem habità consideratione opulentiæ unius & indigentia alterius omni meliori modo procurando, ad quam aliquando in lite valde intricata præsertim diuturna per media compulsiortalia partes adigi posse docet Pan. in o. cum inter de Eleos. n. 9. Barb. de Offic. Ep. p. 3. alleg. v. 9. n. 9. per tex. in cap. placuit. & passim in dist. 90. Laym. in Theol. mor. lib. 1. traç. 1. c. 5. n. 16. V. quæres. ubi etiam addit, licet aliquando Iudici in causa valde dubia, quam post accuratam discussionem dedicere non potest, cuique parti dimidium adjudicare, quod an extra casum & viam transactionis procedat, diversæ sunt DD. opiniones, quas examinare non est hujus loci & instituti.

Primo igitur talis quaestio est, an si Pater Religionem professus habeat liberos in saeculo, tenetur ipse, vel Monasterium ejus loco, dare in vita sua legitimam istis liberis, aut ex natura correlativorum filius professus legitimam suis parentibus, casu, quo fortassis bona adventitia aut similia ab alijs, quam à parentibus acquisita haberet?

Pro affirmativa est tex. in cap. cum simus. de Regular. & ibid. docet Barb. n. 2. cum alijs allegatis. Negativa e contra fundatur in communi regula, quòd viventis non sit hereditas, nec quomdiu adhuc jus est utandi bonis, scil. ante mortem naturalem (quod in proposito saltem competit Monasterio una cum Religioso) computatio aut executio legitimæ fiat. Ita sistent multi DD. apud eundem Barb. d. l. n. 1. et. qui etiam simul ad d. c. cum simul. respondens,

spondent, ibi verisimiliter Patrem jam fuisse mortuum, cum filius petierit legitimam ex successione sibi debitam, successioni autem ante mortem regulariter locum non esse constat.

* Notanter hic adjici potest, quod Justin. Nov. 5. cap. 5. statuerit, ut in legitimam filiorum impu-
retur dos & donatio propter nuptias, vel si quid aliud eis à parentibus donatum fuerit.

21. *Secunda est questio, an faciens dispositionem ante professionem teneatur Monasterio relinquere portionem aliquam per modum legitimæ? Negat Pan. in e. in presentia. de Probat. n. 52. eò quod in Nov. 5. c. 5. absolute deur potestas ingrediendi, disponendi, prout vult, & speciale fit ex auth. si qua mulier. C. de SS. Eccl. in parentibus, ut si post professionem ve-
liat disponere inter liberos, teneatur saltem unam portionem filialem suo Monasterio refer-
vare, cum alias totum, extra legitimam libero-
rum, fuisset Monasterio acquisitum.*

Affirmat autem questionem D. Antonia, apud eundem Pan. d. l. gloss. quam allegat Barb. in auth. si qua mulier n. 3. & videtur approbare Cov. de Testam. cap. 2. num. 10. *vers. ipse verò.* Ratio esse potest vel quòd Monasterium habeat loco filij, arg. d. auth. si qua mulier. *Et. in*

22. *presentia de Probat. ** vel potius, quòd Monasterium jam quoad spirituales regenerationem & directionem, ac continuam alimentatio-
nem toto vitæ tempore duraturam succedat in locum parentum, & quia proinde suadere vi-
detur, ut jure parentum in exigenda portione legitima uti possit, juxta regulam, quòd surro-
gatum participet jura ejus, in cujus locum sur-
rogatur; quæ sãcè non minima ratio fuit, et Justin. Imp. tam enixè & repetitis vicibus constituit, ut ingredientis omnia bona saltem sine prævia dispositione, Monasterio acquiran-
tur. Idque in Monasterijs non bene dotatis aut depauperatis, maxime verò non extantibus libens naturalibus, tantò magis procedere vi-
detur, eo ferè modo, quo filij parentes inopes, Ecclesia Patronum pauperem, propter benefi-
cia ab istis personis accepta potius, quàm ex-
traheos alere tenentur.

23. Illud tamen multi fatentur propter defectum legitimæ Monasterio relicta non corrumpit totum testamentum, sed tantum peti posse legiti-
mam. Vide Cov. d. l. 2.

*Tertia est questio, utrum Imp. in archiepiscopo qua mulier. C. de SS. Eccl. dispensata sit, si qua mulier. Nov. 123. potestati parentum, vel aliqui etiam ad liberos respectu Patris, vel correlacionem extendit, alijs tamen dispo-
nentibus Vid. Barb. ubi infra n. 18.) dicitur etiam testandi inter liberos post professionem, ubi nullum amplius habent dominium sui. Nov. 5. c. 5. & bona jam de facto Monasterio acquisita excepta legitimæ liberorum? Contro-
versis sententia affirmat, eò quod d. arch. in Decreto Gratiani relata c. si qua mulier n. q. 3. & ita saltem tacite approbata à Pontificibus, qui illud Decretum in scholis & juris recipi parjuntur. Neque ajunt, hæc dispositio est propriè testamentum factum à Dono-
no bonorum, sed divisio inter liberos facta, quæ ab administratore ab ipso jure ad hæc effectum constituto. Ita Barb. in collect. ad d. auth. si qua mulier n. 3. c. 12. Molina, Lud. Sanch. & alij apud eum citati.*

Negat etiam Navar. de Regal. cap. 1. num. 53. cujus sententia firmiori videtur ratione, & pro ea dici potest, Imperatorem non habuisse potestatem disponendi circa bona de feodo Ecclesiæ per translationem Personæ in locum Ecclesiasticum acquisita, si sunt cum bona personæ concomitantia, ejusdemque generis exemptionis & sibi privilegio, c. *quædam de Cens. in 6. c. si quis 5. ubi Pan. n. 2. de Testam. comp.) aut obligandi Monasterium ut ea cedat illis, quibus Religiosus jure professus, qui secundum Canones nec velle nec velle habere censetur. c. ubi de Sepulch. in 6. per verum disposicionem reliquisset, quis constituitur. Ceterum de cetero sive vetabiles, sive aliquam obligationem continerent & non habeantur immuni privilegij, non stringunt Ecclesiæ & Ecclesiæ ro. c. *is DD. de Constit. Quod verò dicitur, eandem auth. à Gratiano in Decreto relata, à Pontificibus tacite approbatam esse, facile, meo quidem iudicio, responsetur potestati, eo modo censeri approbatam, quomodo hæc relata, ac non fuit relata simpliciter, sed cum annexa auth. *non autem C. de Ep. c. Cler. quæ potestus habet contrarium sensum prout auctoritas, ut legenti patet, ergo &c. per quæ responsionem fieret abstractio ad illam questionem, an quædam dicta Gratiani habeant aut non***

nitatem legis & sint approbata à Pontificibus.

16 *Quarta est questio*, utrum testamentum ante ingressum factum post professionem revocari possit? notantur autem loquor de testamento; actus enim inter vivos factum irrevocabilitate obligant. si enim modo facti sint, quo infensius dicemus. Negant Panorm. in d. c. in praesentia, n. 69. Cov. d. c. 2. n. 9. Fachin. o. c. 15. & alij ec. à Barb. ad Trid. Sess. 25. de Regul. s. 16. n. 20. Rationem assignant, quod Religiosus post professionem nec dominium, nec jus testandi habeat, nec testamentum debeat ab alterius scilicet Abbatis, sicut nec filijfam, à patris arbitrio dependere, cum tamen Religiosus sine consensu Abbatis nec nolle nec velle habeat. cap. In. de Sepult. in 6. Contarium docet Barb. in d. auto. si qua mulier. n. 14. Aretin. in l. 1. ff. de Testam. num. 5. Jason in d. auto. si qua mulier, m. 25. & quidem alij apud Barb. dist. n. 20. v. contra. Si enim juxta superius dicta, testamentum in Monasterio bonorum capaci non confirmatur ante mortem naturalem Religiosi & dominium interim manet penes Monasterium, & eatenus penes Religiosum, quatenus cum Monasterio unam factam personam constituit (nam Monasterium non pro muris & aedificijs, sed collectione Religiosorum accipiunt) ergo nihil videtur obistere, quin à Religioso cum consensu Abbatis revocari possit, si non faciendo testamentum aliud, saltem prius lacerando & declarando se velle pro favore Monasterij ab intestato decedere. l. 1. §. 3. ff. de His qui in Testam. del. in pen. C. de Testam.

17 Pro coronide huius materiae de dispositione ingrediendum Monasterium & quia haecenus circa solennitatem, executionem, & revocationem distinximus actus inter vivos ab actibus ultimae voluntatis, hic adicienda est questio, an ergo ingredienti quoscunque actus inter vivos valide & irrevocabilitate celebrare possint? si licet alias quilibet rei suae moderatur sit & arbitretur, ac certis paribus, si scilicet legitima aetatis, sui juris & sane mentis sit, liberè de rebus suis disponere valeat. l. in re mandata. C. Mandat. atque contractus semel initi fiant necessitatis & regularitatis irrevocabiles. l. sicut C. de C. & A. quia tamen facile accidere potest, ut ingressum Religionem nimio zelo ducti, nec praevidentes in-

constantiae & regressus, fortassis ob novam causam morbi aut aliam, periculum bona sua praemature in alios distribuunt, ita ut, si ex post facto ad saeculum redire vellent aut deberent, magna egestate laborarent, ideo Concil. Trid. Sess. 25. de Regul. c. 16. pro favore ingredientium edidit constitutionem in haec verba: Nulla renunciatio aut obligatio antea facta etiam cum iuramento, vel in favorem cuiusque causa pia valeat, nisi cum licentia Episcopi sive eius Vicarii fiat intra duos menses proximos ante professionem, ne non alias intelligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione, aliter verò facta etiam si cum huius favoris expressa renunciatio, etiam iurata, sit irrita, & nullius effectus. Sed neque ante professionem, excepte visis & vestitiis Novitij vel Novitiae illius temporis, quo in probatione est, quocunque praetextu à parentibus vel propinquis aut curatoribus ejus Monasterio aliquid ex bonis tribuatur, ne hac occasione discedere nequeat, quod totam vel majorem partem substantia sua Monasterium possideat, nec facile si discesserit, id recuperare possit; quin prius praecipit S. Synodus sub anathematis poena dantibus & recipientibus, ne hoc ullo pacto fiat, & ut absentibus ante professionem omnia restituatur qua sua erant, &c.

Itaque ex hoc textu satis constat, ut contractus vel obligatio ante Professionem facta valeat irrevocabilitate, tamen debere concurrere. I. Ut fiat intra duos menses proximos ante professionem. II. Ut fiat cum licentia Episcopi vel ejusdem Vicarii. III. Ut Professio subsecuta sit.

Explicatur haec Trid. constitutio per DD. quos plena manu refert Barb. ad d. cap. 16. Trid. & de Offic. Episc. alleg. 99. num. 17. ut praeter donationes liberales comprehendat etiam renunciationem beneficiorum Ecclesiasticorum & Officiorum secularium, saltem quae fiunt in favorem alicujus certis, si de iustificationem, liberationem, qua Novitius Turorum vel Curatorem suum à reddendis rationibus liberat; item ut intelligatur de professione subsequenti valida, & non sufficiat professio de facto tantum emissa, si jure non subsistat, nisi ex post facto de novo ratificetur: Et demum ut locum habeat non tantum de Minoribus, sed generaliter quibuscunque etiam Majoribus, ut à Sac. Congreg.

gregatione declaratam referunt cc. apud Barb. *ad. al. 99. n. 18.*

Restringitur verò eadem constitutio, ut non comprehendat contractus onerosos v. g. emptionis, venditionis, permutationis &c. in quibus tantundem recipit Novitius quantum dat: neque testamenta, codicillos aut donationes mortis causa, quæ ex sua natura revocari possunt, si Novitius ex Monasterio regrediatur, tanquam morte naturali vel civili non confirmata: neque victum aut vestitum, quem pro se tribuit Novitius Monasterio. Item in aliquibus Religionibus usu receptum non esse, ut ab Episcopo petatur licentia disponendi de rebus suis, ex Vega & Sauch. refert Barb. *dist. 1. 16. Trid. num. 28.*

Denique multi DD. existimant hoc Concilij Decreto, quod expressè tantum de Novitijs loquitur, non comprehendi obligationem, aut renuntiationem factam ante Novitiatum adhuc in sæculo, alij verò contrarium sustinent putantes, Concilium æquè de dispositione in sæculo facta, quam in Novitiatu intelligendam esse, dummodo intuitu ingressus facta sit. Vid. cc. apud Barb. *ad. locis.* Prioris sententiæ fundamentum sumitur ex communibus regulis, nimirum, quod correctio Juris vel constitutio pœnalis aut imitans contractus sit odiosa & strictè, prout loquitur, interpretanda; quod volenti non fiat injuria; quod damnum quod quis suâ culpa sentit, sibi imputandum sit: quod ingrediens debuisset fuisse cautius mercatus &c. Posterior sententiâ fundatur in mente Concilij. Trid. cujus intentio fuit præcavere, ne ingredienti ob præprietam bonorum distributionem à regressu impediatur, vel certè regredientes in paupertate vivere debeant: quæ ratio tantò magis etiam circa existentes in sæculo procedit, quando ipsi eventum Religionis, & supervenientes causas regressus minus prævidere possunt. Et alias frequentet eludi posset Concilium, si nimirum curarent parentes vel consanguinei, ut ante ingressum liberi renunciarent, ne deinde post ingressum possent retrocedere. Accedit etiam ratio æquitatis, quod in dubio potior sit conditio ejus, qui certat de damno vitando, quam qui de lucro capiendo. Nos haec quæstionem, quæ sicut sæpe evenit, ita multis tam Monasterijs, quam sæcularibus

præjudicare potest, cum hic & non nec cesses sumus nec consulentes cum superioribus, & seqq. relatis in dicitur, & Lectam, unde dicitur utriusque partis rationibus judicium relinquimus.

ADNOTATIO.

HOc privilegium egregiè in favorem Monasteriorum multis prolequitur Barb. *1. Eccl. Vn. lib. 2. 31.* qui omnino videtur sic.

Ad textum feudales contrarios plures exceptiones adducit Fach. *lib. 5. Cont. 4. 31.* et quibus illa videtur inter DD. recepta, quod intelligendi sint de talibus feudis, quæ requirunt personale servitium, quod non sit penitentiarius, nec per substitutum impleri possit, licet aperit colligitur ex illa causali, quam tradit Feudalis I. C. in tit. de *Passallo Militie*, qui arma debita deposuit, eo quod dicit miles esse laicus, qui factus est miles Christi, nec beneficium peritiam ad eum, qui non debet gerere officium.

Unde etiam in Regnis Ducatibus & similibus dignitatibus non succedit Monasterium, quia requirunt personale præstationem in campo bello, &c. bene autem in alijs feudis, licet habeant jurisdictionem annexam; non eam obset ratio impediendi successionem: non proprie jurisdictionem, quia ea potest exerceri per officiales Monasterij, sicut in alijs bonis Monasterij, cum alias nec *alibi* habentia jurisdictionem transierunt in Monasterium: non potiam ratione incapacitatis feudi, quia Monasteria esse feudorum capacia constat ex *cc. de cap. Corr. in fin.*

Ad n. 6. in fin. adde rationem dispensationis inter Monasteria bonorum capacia & incapacia, quod in his professio magis assimilatur morti naturali, quia dominium nec in communi nec in particulari retinetur, & nisi statim fieret executio testamenti, dominium bonorum in via Religiosi esset nullius.

Dicit, in Monasterijs bonorum capacia professus censetur *cruciter* mortuus. Quod Religiosus professus quidem *spiritu* *sancto* mortuus mundo, non verò *cruciter*, id est quoad obsequium juris civilis, aliis ne quidem cum consensu Prælati possit agere in judicio, & minus Judex esse, neque succedere; deinde *cruciter*

his non confirmaret, sed potius irritaret testamentum. *5. Infr. quib. mod. test. infr.* quod autem Religiosus non possit testari post Professionem, sic exinde, quod suam voluntatem in alium resignavit, nec amplius sui juris sit, sicut arguitur alius effectus. Minus Religiosus perdit libertatem in sensu juris, aut efficitur *servus* iux. dict. *Priv. XI.* certe nec filius prohibente patre pro suo libitu agere potest, nihilominus homo *liber* non *servus* est. Quamvis enim libertas describatur, quod sit *naturalis facultas eius, quod cuique facere libet*, additur tamen; *nisi quid vi aut iure prohibeatur.*

Ad eundem n. 6. in fin. ibi nisi ingrediens aliter disposuerit adde Molinam de l. *1. de l. disp. 1. 4. n. 4.* ita legata possunt in vita testatoris partitari, & aliquid pro legato in vita testatoris ulucapi potest, Rath. *Tract. de V. suc. c. 3. n. 1.*

Ad n. 17. Quæres, an illa constitutio Concilii, etiam in teris Imperii obliget? Affirmativè. I. Quia loquitur de Novitiis, qui sunt de foro Ecclesiastico, ergo in eorum dispositionibus attenditur Jus Canonicum. *c. quod Clerici. de Foro comp.* Non obstat, quod postea redeant ad seculum, nam ad valorem contractus spectatur tempus & locus, quo initus est. II. Quia jus civile suppletur per Canon, ex causa æquitatis, *c. 1. de Nov. op. nunci.* licet verò jus civile sit contrarium in terminis generalibus *in re mandata. C. Mand.* non tamen in hoc speciali casu, ubi multa æquitas pro iure Ecclesiastico pugnat. III. Quia causa de qua disponit Trident. rectè censeri potest inter Ecclesiasticas, cum agatur de impediendo regressu ex Monasterio.

PRIVILEGIUM X. Monasterium succedit Novitio sine legitimis heredibus defuncto.

1. An Monasterium succedat Novitio extantibus Conianguineis remissis.
2. Non extantibus Conianguineis excludit filium.
3. Donatio ante professionem facta Monasterio non irritatur, licet professio morte præveniat.

Quidquid sit, an Monasterium succedat Novitio sine Testamento defuncto, si Conianguineos habeat, & saltem *suicidè* professus non sit, quod aliqui affirmant, aliqui negant apud Clarum in *5. Testamentum. q. 28. Fachin. 6. Contror. c. 19. Barb. in auth. ingressi. C. de SS. Eccles. n. 3. Mol. disp. 1. 4. n. 2.* Sane si Conianguineos Novitio defunctus non habeat, putamus Monasterio potius, quam Filio Successionem adscribendam.

Nam si quis ex aliquo Collegio honesto aut corpore Decurionum, Militum, Naviculatiorum &c. decedat sine legitimis heredibus, bona ipsius non ad filium, sed ad ipsum Collegium deferuntur *l. 1. c. 1. C. de Hered. Decur.* At verò Novitio censetur esse de Collegio & corpore Monasterii, cum ibidem habeat forum Judiciale & Parochiale, item & Privilegium Canonis, ergo &c. idque confirmatur *ex l. Si quis Presbyter. 20. C. de Episc. & Cler.* ubi generaliter deciditur, quod in bonis quarumcumque personarum ad vitam vel servitium Ecclesiasticum destinatarum, si absque legitimo herede defungantur (quod tamen hodiè in Religiosis Professis aliter se habet, in quorum bonis etiam Conianguinei excluduntur, quibus legitima non debetur *auth. nunt autem. C. jam d. t.*) non filius, sed Ecclesia succedat. Facit etiam *tex. in l. 10. ff. de Iure sig.* quod in dubijs quæstionibus contra filium rectè respondeatur.

Sed quid, si Novitius intra duos menses proximos ante Professionem inter vivos donaverit res suas Monasterio, & postea ante Professionem tacitè vel expressè emissam decesserit, aut Monasterium res sibi donatas petere vel retinere poterit? Ratio dubitandi sumitur ex Concilio Trident. *f. 23. de Reg. c. 16.* Ubi quæcumque renunciatio aut obligatio antea facta effectum non aliter sortiri dicitur, quam securà Professione.

Verùm non obstante hac dubitandi ratione existimo donationem esse validam & invocabilem, quia intentio Concilii tantum fuit providere, ne vel ultimo momento regressus ex Monasterio impediatur, ergo ubi amplius non est libertas regrediendi, scil. post Professionem vel mortem naturalem, tollitur etiam dicta Concilii dispositio, & habet locum, quod dicitur, cessante ratione legis cessat ipsa lex, *l. a. digere.*